МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Любов КОВАЛЬСЬКА
«27» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Економікс»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність – D1 Облік і оподаткування
освітня програма – Облік і оподаткування

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Силабус склав(ла) доцент (ПП) кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент Ольга ЗЕЛІНСЬКА

Силабус затверджений на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол № 4 від «27» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Олександр ШУБАЛИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Облік і оподаткування», протокол № 2 від «27» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Облік і оподаткування» к.е.н., доцент Віталій ЧУДОВЕЦЬ

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/2431

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Економікс»

Освітня програма	Облік і оподаткування
Галузь знань / Спеціальність	D Бізнес, адміністрування та право / D1 Облік і оподаткування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 2
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.е.н., доцент Ольга ЗЕЛІНСЬКА

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння майбутніми фахівцями ґрунтовними економічними знаннями щодо особливостей мікро- та макроекономічних процесів, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу мікро- та макроекономічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов’язаних з їх майбутньою практичною діяльністю, виявлення основних принципів, згідно яким приймаються раціональні рішення, що забезпечують максимальну вигоду економічним суб’єктам (споживачам, фірмам, постачальникам ресурсів, державним та громадським організаціям).

Завдання: Завданнями навчальної дисципліни є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки макро- та мікроекономічних суб’єктів виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури тощо.

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

ЗК01 — Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02 — Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03 — Здатність працювати в команді.

ЗК04 — Здатність працювати автономно.

СК01 — Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	ЗК та СК
Змістовий модуль 1. Загальні засади економікса. Основи макроекономіки								

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
1	Тема 1. Предмет і метод економікса. Загальні проблеми економічного розвитку.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
2	Тема 2. Економічна система. Теоретичні основи ринкової економіки.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
3	Тема 3. Макроекономіка як економічна наука. Макроекономічні показники.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК03, СК01
4	Тема 4. Макроекономічна нестабільність: економічні цикли, безробіття, інфляція. економічне зростання.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
5	Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції. Економічна рівновага в умовах ринку.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК03, СК01
6	Тема 6. Фіскальна політика в макроекономічному регулюванні.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
7	Тема 7. Монетарна політика в макроекономічному регулюванні.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
8	Тема 8. Міжнародна економіка: сутність, специфіка та суб’єкти. Механізм зовнішньоекономічної політики держави.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
Змістовий модуль 2. Основи мікроекономіки								
9	Тема 9. Вступ до мікроекономіки. Основи ринкової економіки.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
10	Тема 10. Корисність економічного блага. Економічний вибір. Аналіз поведінки споживача.	2/0,25	2/0,25	6/9	10/9,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
11	Тема 11. Витрати виробництва.	2/0,25	2/0,25	6/9	10/9,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК03, СК01
12	Тема 12. Фірма в ідеальних ринкових структурах: чиста конкуренція і чиста монополія	2/0,25	2/0,25	6/10	10/10,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
13	Тема 13. Підприємство в реальних ринкових структурах: монополістична конкуренція та олігополія	2/0,25	2/0,25	6/10	10/10,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	
14	Тема 14. Ринок факторів виробництва: капітал і земля.	2/0,25	2/0,25	6/9	10/9,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
15	Тема 15. Ринок праці.	2/0,25	2/0,25	6/10	10/10,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК01, ЗК02, ЗК04, СК01
	Разом	**30/6**	**30/6**	**90/138**	**150/150**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань).

Методи оцінювання: МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування.

4. Результати навчання

ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 1 – Подолання бідності

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання

ЦСР 10 – Скорочення нерівності

ЦСР 12 – Відповідальне споживання та виробництво

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + ІЗ/КПІЗ (10 %) + модульний контроль (20 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Предмет і метод економікса. Загальні проблеми економічного розвитку.

Економічні знання: поняття, зародження та етапи розвитку. Предмет дослідження економікса. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Потреби та їх класифікація. Закон зростання потреб. Економічні потреби суспільства, їх суть та структура. Суть та класифікація виробничих ресурсів. Виробничі ресурси як фактори виробництва. Виробництво: суть, еволюція поглядів, структура, форми організації. Суспільний продукт, його структура та відтворення. Товар і його властивості вартість. Мінова вартість. Споживна вартість та її показники. Розвиток товару і товарного виробництва за сучасних умов. Функ-ції грошей. Види грошей: паперові, металеві, кредитні, безготівкові, електронні. Обіг готівкових та безготівкових грошей. Сучасні зміни в грошовому обігу. Грошовий обіг та його закони.

Тема 2. Економічна система. Теоретичні основи ринкової економіки.

Національна економіка як система та її основні завдання. Властивості економічної системи та ключові структурні елементи. Продуктивні сили у розвитку економічної системи. Типи економічних відносин: техніко-економічні, організаційно-економічні, соціально-економічні. Типологія економічних систем: традиційна, командна, ринкова, змішана. Сутність власності, її об’єкти та суб’єкти. Форми власності та їх особливості. Ринок як економічна категорія та його функції. Позитивні та негативні риси ринкової економіки. Суб’єкти ринкової економіки: домогосподарства, підприємства, держава.

Тема 3. Макроекономіка як економічна наука. Макроекономічні показники.

Суть, предмет і функції макроекономіки у системі економічних наук. Об’єкт і суб’єкти макроекономічного аналізу. Позитивна та нормативна макроекономіка: відмінності та практичне значення. Цілі макроекономіки: економічне зростання, зайнятість, стабільність цін, соціальний захист, зовнішньоекономічна рівновага. Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Методи обчислення ВВП і ВНП: виробничий, розподільчий, метод кінцевого використання. Основні макроекономічні показники СНР: ЧНП, національний дохід, особистий дохід, дохід кінцевого використання, національне багатство. Номінальні та реальні макроекономічні показники у вимірюванні національного виробництва. Дефлятор ВВП та індекс споживчих цін як інструменти аналізу інфляційних процесів. Значення макроекономічних показників для оцінки добробуту суспільства та формування економічної політики.

Тема 4. Макроекономічна нестабільність: економічні цикли, безробіття, інфляція. економічне зростання.

Циклічність економічного розвитку та причини виникнення економічних циклів. Фази економічного циклу та їх характеристика. Антициклічна політика держави: інструменти та наслідки. Зайнятість і безробіття як ключові показники економічної стабільності. Види

безробіття та їх економічні й соціальні наслідки. Природний рівень безробіття та закон Оукена. Інфляція: сутність, причини та основні форми прояву. Види інфляції за темпами, очікуванням та механізмом зростання цін. Антиінфляційна політика держави та її інструменти. Економічне зростання: сутність, типи та фактори забезпечення.

Тема 5. Споживання, заощадження та інвестиції. Економічна рівновага в умовах ринку.

Макроекономічна модель споживання та заощадження: функціональні залежності та фактори впливу. Середня і гранична схильність до споживання та заощадження: економічний зміст та взаємозв'язок. Вплив доходу, податків, рівня цін, боргових зобов'язань та багатства на споживання і заощадження. Автономне споживання та його значення у функції споживання. Інвестиції як складова макроекономічної рівноваги та фактори їх формування. Взаємозалежність між процентною ставкою та обсягом інвестицій. Вплив податків, науково-технічного прогресу, очікувань і кон'юнктурних коливань на інвестиційний попит. Сукупний попит: структура, чинники формування та цінові ефекти. Сукупна пропозиція: класична та кейнсіанська моделі, їх особливості. Макроекономічна рівновага в моделі AD–AS та наслідки її порушення.

Тема 6. Фіскальна політика в макроекономічному регулюванні.

Сутність фінансів та структура фінансової системи держави. Державний бюджет: джерела формування доходів та напрями видатків. Функції державного бюджету у фінансовій системі. Фіскальна політика як інструмент макроекономічного регулювання. Стримувальна та стимулююча фіскальна політика: особливості застосування. Податки та їхні функції у фіскальній політиці. Крива Лаффера та її значення для визначення оптимального рівня оподаткування. Дискреційна та автоматична фіскальна політика: відмінності та механізми дії. Державний бюджет: збалансований, дефіцитний та профіцитний стан. Державний борг: форми, причини виникнення та механізми управління.

Тема 7. Монетарна політика в макроекономічному регулюванні.

Сутність монетарної політики та її роль у стабілізації економіки. Кінцеві та безпосередні об'єкти монетарної політики. Види монетарної політики: експансивна та рестрикційна. Банківська система і грошовий ринок як ключові складові монетарної політики. Операції на відкритому ринку як інструмент регулювання грошової маси. Валютні операції як механізм впливу на грошовий обіг. Облікова ставка та її вплив на кредитну активність банків і рівень ділової активності. Центральний банк: функції, повноваження та значення у проведенні монетарної політики. Політика «дешевих грошей» як інструмент стимулювання економічного зростання. Політика «дорогих грошей» як засіб стримування інфляційних процесів.

Тема 8. Міжнародна економіка: сутність, специфіка та суб'єкти. Механізм зовнішньоекономічної політики держави.

Сутність і структура міжнародної економіки, її місце у світовому господарстві. Основні принципи функціонування міжнародної економіки та відкритої економіки. Рівні міжнародної економічної діяльності та їх зміст. Характеристика якісних рівнів міжнародної економічної діяльності: контакти, співробітництво, інтеграція. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності на мікро- та макроекономічному рівнях. Роль державних і недержавних структур у регулюванні міжнародної економічної діяльності. Валютний курс і його види: гнучкий, фіксований, керований. Платіжний баланс як індикатор фінансового стану країни у світовій економіці. Методи державного регулювання платіжного балансу: прямі та непрямі. Зовнішньоекономічна політика держави: протекціонізм, вільна торгівля та їх поєднання.

Тема 9. Вступ до мікроекономіки. Основи ринкової економіки.

Місце мікроекономіки в економічній теорії та її предмет дослідження. Суб'єкти й об'єкти мікроекономіки: домогосподарства, підприємства, держава. Фактори виробництва та їх роль у формуванні економічних результатів. Обмеженість ресурсів та значення альтернативної вартості. Крива виробничих можливостей і її економічний зміст. Методологія мікроекономіки: загальнонаукові та специфічні методи дослідження. Сутність попиту й пропозиції та закони їх дії. Фактори, що впливають на попит і пропозицію на ринку. Ринкова рівновага, дефіцит і надлишок як прояви взаємодії попиту та пропозиції. Еластичність попиту та пропозиції як показник чутливості ринку до змін.

Тема 10. Корисність економічного блага. Економічний вибір. Аналіз поведінки споживача.

Значення поняття корисності в аналізі поведінки споживача. Види корисності та їх роль у задоволенні потреб. Функція корисності як інструмент формалізації споживчих переваг. Кардиналістський підхід до вимірювання корисності та його особливості. Закон спадної граничної корисності та його вплив на вибір споживача. Правило максимізації корисності в умовах обмежених ресурсів. Ординалістський підхід до аналізу корисності та його відмінність від кількісного підходу. Криві байдужості як графічне відображення споживчих уподобань. Гранична норма заміщення та її роль у прийнятті рішень споживачем. Бюджетна лінія і визначення рівноваги споживача.

Тема 11. Витрати виробництва.

Значення економічних витрат у прийнятті виробничих рішень. Класифікація витрат: зовнішні, внутрішні та нормальний прибуток. Відмінності між бухгалтерським та економічним прибутком. Особливості короткострокового періоду виробництва. Роль постійних і змінних витрат у короткостроковому аналізі. Поняття граничних витрат та їх зв'язок із середніми витратами. Особливості довгострокового періоду та вибір масштабу виробництва. Ефект масштабу: позитивні та негативні наслідки. Мінімальний ефективний розмір підприємства у довгостроковому періоді. Ізокости як інструмент аналізу альтернативних комбінацій ресурсів.

Тема 12. Фірма в ідеальних ринкових структурах: чиста конкуренція і чиста монополія

Види ринкових структур та їх основні відмінності. Характеристика чистої конкуренції у короткостроковому періоді. Визначення прибутку підприємства за умов досконалої конкуренції. Максимізація прибутку у довгостроковому періоді конкурентної фірми. Економічна ефективність ринку досконалої конкуренції. Сутність та особливості чистої монополії. Формування ціни та обсягів виробництва в умовах монополії. Види цінової дискримінації та їх застосування. Державне регулювання природних монополій. Позитивні та негативні наслідки існування монополії для економіки.

Тема 13. Підприємство в реальних ринкових структурах: монополістична конкуренція та олігополія

Ознаки та умови функціонування ринку монополістичної конкуренції. Особливості ціноутворення в короткостроковому та довгостроковому періодах за монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція та роль диференціації продукту. Економічні наслідки монополістичної конкуренції для виробників і споживачів. Функції та значення реклами в умовах монополістичної конкуренції. Основні ознаки та різновиди ринку олігополії. Показники концентрації ринку: коефіцієнти та індекс Герфіндаля-Гіршмана. Поведінка підприємств на ринку олігополії: цінова війна, моделі Курно та Бертрана. Кооперативні форми взаємодії олігополістів: картелі та таємні змови. Сутність і напрями антимонопольного регулювання діяльності підприємств.

Тема 14. Ринок факторів виробництва: капітал і земля.

Попит на ресурси та умови його формування. Роль виробничої технології у визначенні граничного продукту ресурсу. Залежність попиту на ресурси від попиту на готову продукцію. Вплив ціни ресурсів на обсяги їх використання підприємством. Особливості землі як специфічного фактора виробництва. Обмеженість землі та нееластичність її пропозиції. Формування земельної ренти та її основні види. Капітал і позичковий відсоток: сутність та взаємозв'язок. Вплив ризику, терміну й конкуренції на рівень процентної ставки. Економічний прибуток та його джерела в сучасній економічній теорії.

Тема 15. Ринок праці.

Зарплата як ціна праці та відмінність між номінальною і реальною оплатою. Мінімальна заробітна плата та аргументи прихильників і противників її підвищення. Взаємодія відпочинку і праці у формуванні пропозиції праці. Ефект заміщення та ефект доходу у поведінці робітника. Рівновага на конкурентному ринку праці та умови її встановлення. Максимізація прибутку підприємства за різних ринкових структур. Вплив монопсонії на рівень зайнятості та оплату праці. Роль профспілок у регулюванні зайнятості та заробітної плати. Причини професійної,

регіональної та соціальної диференціації зарплати. Інвестиції в людський капітал та їх економічна віддача.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПІЗ) є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з навальної дисципліни «Економікс».

КПІЗ виконується самостійно кожним здобувачем освіти. Підготовка завдання здійснюється на основі опрацьованої літератури та зібраної інформації, її аналізу та формування висновків.

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Економікс» виконується упродовж семестру. Виконання його є обов'язковою умовою успішного вивчення курсу та отримання позитивної оцінки. Метою виконання індивідуального завдання є оволодіння навичками аналізу інформації у сфері мікро- та макроекономіки. Індивідуальне завдання захищається під час семестру у години, виділені для індивідуальної роботи

КПІЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконанню КПІЗ повинні передувати проробка теоретичного матеріалу, рекомендованої літератури нормативних матеріалів (законів, указів, постанов), періодичної літератури. КПІЗ, виконане не за своїм варіантом, повертається без рецензії. КПІЗ повинне містити виклад сутності двох питань. Теоретичні завдання видаються згідно установленим викладачем варіантом (*номер варіанту відповідає списовому номеру в журналі групи*). У теоретичній частині слід відобразити сутність та зміст кожного досліджуваного питання в умовах розвитку ринкових відносин. Всі питання контрольної роботи повинні бути прив'язані до аналізу сучасної економічної моделі розвитку України, стану світової економіки. У відповідях на питання необхідно уникати механічного переписування матеріалу з навчальної літератури, окремі положення слід ілюструвати графіками, таблицями, рисунками і т.п. До наведених цифр та цитат необхідно дати посилання на їх джерело. Джерело можна вказати в квадратних дужках одразу ж після цифри чи цитати з посиланням на список літератури, наведений у кінці роботи.

ВАРІАНТ *№ 01*

1. Роль макроекономіки у формуванні державної економічної політики.

2. Поняття корисності в мікроекономіці: види та особливості. Індивідуальні переваги споживача та теорія граничної корисності

ВАРІАНТ *№ 02*

1. Макроекономіка і цифрова економіка: нові виклики і перспективи.

2. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Позитивний та негативний ефекти масштабу.

ВАРІАНТ *№ 03*

1. Використання макроекономічної статистики в оцінюванні ефективності економічної політики держави.

2. Функції економічних суб'єктів мікроекономіки. Поняття позитивної і нормативної мікроекономіки.

ВАРІАНТ *№ 04*

1. Проблеми вимірювання тіньової економіки у складі ВВП.

2. Ринок земельних ресурсів. Земельна рента і її види.

ВАРІАНТ *№ 05*

1. Споживчі витрати домогосподарств: як формуються та що впливає на їх зміну.

2. Інвестування і ризик. Формування рівноваги на ринку капіталу.

ВАРІАНТ *№ 06*

1. Суспільне відтворення в ринковій економіці: зміст, форми та сучасні особливості.

2. Ефективність олігополії.

ВАРІАНТ *№ 07*

1. Сукупний суспільний продукт: структура, етапи формування та макроекономічне значення.

2. Обмеження влади над ринком: антимонопольне законодавство.

ВАРІАНТ *№ 08*

1. Національний дохід як основа розширеного суспільного відтворення.

2. Ринок: сутність, умови функціонування, позитивні і негативні сторони.

ВАРІАНТ *№ 09*

1. Безробіття в Україні: тенденції, причини та напрями подолання.

2. Раціональний вибір в умовах обмеженості ресурсів.

ВАРІАНТ *№ 10*

1. Сукупний попит у системі макроекономічного аналізу: структура, фактори формування та графічна інтерпретація.

2. Державне регулювання ціноутворення: встановлення мінімальних та максимальних цін.

ВАРІАНТ *№ 11*

1. Сукупна пропозиція: механізм формування, коротко- і довгострокова поведінка виробників.

2. Державне регулювання монопольної діяльності.

ВАРІАНТ *№ 12*

1. Вплив державної політики на зміну сукупного попиту та пропозиції: фіскальні й монетарні важелі.

2. Проблеми регулювання виробництва і споживання суспільних благ.

ВАРІАНТ *№ 13*

1. Центральний банк і його роль у регулюванні грошового ринку.

2. Особливості функціонування ринку земельних ресурсів в Україні.

ВАРІАНТ *№ 14*

1. Грошовий ринок України: сучасний стан і проблеми розвитку.

2. Умови формування рівноваги на ринку капіталу.

ВАРІАНТ *№ 15*

1. Вплив грошового ринку на інфляцію та економічне зростання.

2. Моделі дуополії та теорії ігор.

ВАРІАНТ *№ 16*

1. Причини та наслідки інфляції в Україні: історичний та сучасний контекст.

2. Мета та наслідки цінової війни на ринку олігополії.

ВАРІАНТ *№ 17*

1. Антиінфляційна політика держави: інструменти та ефективність.

2. Практичне застосування теорії еластичності.

ВАРІАНТ *№ 18*

1. Приватні інвестиції: роль у розвитку національної економіки та інструменти стимулювання.

2. Вплив профспілок на ставку заробітної плати. Причини диференціації ставок зарплати.

ВАРІАНТ *№ 19*

1. Фінансові посередники як суб’єкти регулювання інвестиційної діяльності: банки, фонди, компанії.

2. Похідний характер попиту на ресурси та його фактори. Фактори зміни попиту на ресурс.

ВАРІАНТ *№ 20*

1. Роль споживання і заощаджень у досягненні макроекономічної рівноваги.

2. Реклама на ринку монополістичної конкуренції. Ринок монополістичної конкуренції та ефективність.

ВАРІАНТ *№ 21*

1. Потенційний ВВП: поняття, вимірювання та економічне значення.

2. Диференціація товару та нецінова конкуренція на ринку монополістичної конкуренції.

ВАРІАНТ *№ 22*

1. Циклічний характер розвитку національної економіки: причини, прояви та наслідки.

2. Монопольна влада та її вимірювання. Економічні наслідки монополізму.

ВАРІАНТ *№ 23*

1. Антициклічне регулювання економіки: інструменти фіскальної та монетарної політики.

2. Виникнення чистої монополії: бар'єри для входу в галузь. Ціноутворення за умов чистої монополії.

ВАРІАНТ *№ 24*

1. Вплив науково-технічного прогресу на структуру сучасного економічного циклу.

2. Податки та субсидії: вплив на рівновагу та споживчий вибір.

ВАРІАНТ *№ 25*

1. Бюджетна система України: структура, проблеми та перспективи розвитку.

2. Роль людського капіталу в мікроекономічному аналізі.

ВАРІАНТ *№ 26*

1. Податкова політика держави: баланс між фіскальною ефективністю та соціальною справедливістю.

2. Формування заробітної плати в умовах досконалої та недосконалої конкуренції.

ВАРІАНТ *№ 27*

1. Проблеми та ризики зростання державного боргу: міжнародний і український досвід.

2. Порівняльний аналіз ринкових структур: від досконалої конкуренції до монополії.

ВАРІАНТ *№ 28*

1. Роль центрального банку в реалізації монетарної політики: світовий і національний досвід.

2. Граничний аналіз в економічному моделюванні.

ВАРІАНТ *№ 29*

1. Політика «дорогих» і «дешевих» грошей як інструмент антикризового регулювання.

2. Мікроекономіка в цифрову епоху: онлайн-торгівля та платформи

ВАРІАНТ *№ 30*

1. Облікова ставка як інструмент регулювання грошового обігу: приклади впливу в умовах нестабільності.

2. Роль підприємницьких здібностей у сучасній економіці.

ВАРІАНТ *№ 31*

1. Роль державної політики у формуванні зовнішньоторговельного балансу країни.

2. Теорія граничної продуктивності факторів виробництва.

ВАРІАНТ *№ 32*

1. Вплив валютного курсу на конкурентоспроможність національної продукції на світовому ринку.

2. Рента як форма доходу: види та джерела.

ВАРІАНТ *№ 33*

1. Сучасні інструменти митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі: міжнародний досвід та українська практика.

2. Суть і основні принципи мікроекономіки.

ВАРІАНТ *№ 34*

1. Сучасне світове господарство: етапи становлення, структура та перспективи розвитку в умовах глобалізації.

2. Поведінка споживача: теорія корисності.

ВАРІАНТ *№ 35*

1. Конвертованість валют: економічне значення та вплив на зовнішньоекономічну діяльність держав.

2. Альтернативна вартість та вибір.

10. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача освіти є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь; є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, вирішення наукових та практичних завдань.

Самостійна робота є формою індивідуальної позааудиторної роботи здобувача освіти, метою якого є самостійне засвоєння частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань, розвиток навичок самостійної роботи.

Самостійну роботу здобувач освіти може виконувати у бібліотеці, лабораторіях, комп’ютерних класах тощо. Виконання здобувачем освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій та/або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал для самостійної роботи виноситься на поточний і підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних занять.

Основні види самостійної роботи здобувача освіти: опрацювання навчального матеріалу, пошук інформації в бібліотеках, мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем; підготовка до аудиторних занять, опрацювання інструкцій і методичних рекомендацій; підготовка доповідей, рефератів; виконання індивідуальних завдань; самооцінювання знань і умінь; наукова робота (написання наукової публікації, тез доповідей, есе тощо) тощо.

Питання та завдання самостійної роботи формуються на початку викладання навчальної дисципліни залежно від мети наукових досліджень здобувача освіти та його індивідуального навчального плану.

11. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

12. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці інших авторів:

1. Економікс [Текст] : Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Економіка», «Управління персоналом та економіка праці» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»; освітньої програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Цифровий маркетинг», «Маркетинг» спеціальності 075 «Маркетинг», освітньої програми «Логістика», «Підприємництво та бізнес-адміністрування», «Митна справа та торгівля», «Товарознавство та експертиза в митній справі» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання/ уклад. О.В. Баула. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2023. 163 с.

2. Економікс [Текст] : Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Економіка», «Управління персоналом та економіка праці» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»; освітньої програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Цифровий маркетинг», «Маркетинг» спеціальності 075 «Маркетинг», освітньої програми «Логістика», «Підприємництво та бізнес-адміністрування», «Митна справа та торгівля», «Товарознавство та експертиза в митній справі» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання/ уклад. О.В. Баула. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2023. 75 с.

3. Економікс [Текст] : Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Економіка», «Управління персоналом та економіка праці» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»; освітньої програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Цифровий маркетинг», «Маркетинг» спеціальності 075 «Маркетинг», освітньої програми «Логістика», «Підприємництво та бізнес-адміністрування», «Митна справа та торгівля», «Товарознавство та експертиза в митній справі» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання/ уклад. О.В. Баула. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2023. 55 с.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

4. Зелінська О. Особливості діяльності вітчизняних експортно-орієнтованихі підприємств на світовому ринку. ГРААЛЬ НАУКИ. 2021. (10), 160-164. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.19.11.2021.028 С. 160-164.

5. Зелінська О.М. М., Іванішів В. Організаційно-економічні основи функціонування світового ринку зерна. Економічні науки: збірник наукових праць Луцького НТУ. Серія «Регіональна економіка». Випуск 18 (71). Луцьк. 2021. С.47-54. https://doi.org/10.36910/2707-6296-2021-18(71)-6

6. Зелінська О.М., Галазюк Н.М. Трансформація зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах сучасних викликів. Економіка та суспільство, (70). (Index Copernicus). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-60

7. Зелінська О. (2025). Фірма як мікроекономічний чинник розвитку експортного потенціалу України. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону, 1(21), 104–111. https://doi.org/10.15330/apred.1.21.104-110 (Index Copernicus)

8. Зелінська О.М. Інноваційна діяльність як фактор підвищення конкурентоспроможності

підприємства, що здійснює ЗЕД. Науковий журнал GRAIL OF SCIENCE. Вінниця-Відень. № 10 (Вересень, 2025). С. 225-230. URL: https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/19.09.2025/44

Праці інших авторів:

9. Андрющенко А.М. Економічна теорія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2022. 520 с.

10. Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Підручник у 2 книгах. Книга 1. Вступ до макроекономіки. За ред. С. Панчишина, П. Островерха. Видавництво Апріорі, 2020. 648с.

11. Вергун В.А., Ступницький О.І., Приятельчук О.А., Гуменюк Я.М. Економікс: Навч. посібник. К.:ВАДЕКС. 2021, 422с.

12. Владимиров К.М., Морозова О.Г., Владимирова Л.В. Історія економіки та економічної думки. Навчальний посібник. Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 406с.

13. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика: підручник. Київ: Чернівці: Чернівецький національний університет, 2020. 232с.

14. Горлач М.І. Економічна теорія. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 525 с.

15. Економікс. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навчальний посібник / Баула О.В., Вісина Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: Волиньполіграф, 2021. 320 с.

16. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л. Білецька, О. Білецький, В. Савич.-Київ: ЦУЛ, 2021. 688 с.

17. Задоя А.О. Макроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.

18. Макроекономіка. Практикум / Г. Гронтковська, А. Косік. Київ: ЦУЛ, 2020. 400 с.

19. Макроекономіка: Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спец. за спеціальностями 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. С. О. Тульчинська, Н. М. Покровська. Електронні текстові дані (1 файл: 4,5 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 154 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/57457/1/Macroeconomics_2023_Tulchinska-Pokrovska.pdf.

20. Макроекономіка та мікроекономіка: практикум. Навч. посіб. Київ. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 88 с.

21. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І : навчальний посібник / О. М. Мартин. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. URL: https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/9186/1/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%BD%20%D0%9E.%D0%9C.%20%D0%9C%D1%96%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%2C%20%D1%87.%201.pdf.

22. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівец. нац. унів-т., 2021. 176 с.

23. Мікроекономіка : підручник / За заг. ред. А.І. Ігнатюк. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 420 с.

24. Талавиря М.П., Байдала В.В., Бутенко В.В., Болгарова Н.К., Пащенко О.В., Гуща І.О. Економічна теорія: Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти. Перевидання. К.: Наукова столиця. 2020. 338 с.

ІІІ. Інформаційні ресурси

25. Державний комітет статистики України www.ukrstat.gov.ua

26. Державна податкова інспекція України www.sta.gov.ua

27. Законодавство України www.rada.gov.ua

28. Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua

29. Міністерство економіки України www.me.kmu.gov.ua
30. Національний банк України www.bank.gov.ua
31. Світова організація торгівлі www.wto.org
32. Європейська статистика www.europa.eu.int/comm/eurostat